

**SECȚIA DE ȘTIINȚE
SOCIALE, ECONOMICE,
UMANISTE ȘI ARTE
A ACADEMIEI DE ȘTIINȚE
A MOLDOVEI**

bd. Ștefan cel Mare, 1
MD-2001, Chișinău,
Republica Moldova
tel: +(373 22) 27-21-07
Fax: +(373 22) 27-21-07
e-mail: sectia.sseua.asm@gmail.com

**SECTION OF SOCIALS,
ECONOMICS,
HUMANITIES SCIENCES
AND ARTS OF THE ACADEMY
OF SCIENCES OF MOLDOVA**

Ștefan cel Mare Ave, 1
MD-2001, Chisinau,
Republic of Moldova
tel: +(373 22) 27-21-07
Fax: +(373 22) 27-21-07
e-mail: sectia.sseua.asm@gmail.com

**AVIZUL BIROULUI SECȚIEI ȘTIINȚE SOCIALE, ECONOMICE,
UMANISTICE ȘI ARTE**

asupra raportului proiectului pentru concursul „Stimularea excelenței în cercetare” pentru anii 2025-2026, 25.80012.0807.44SE Consolidarea resurselor educaționale pentru sprijinirea copiilor speciali în contextul integrării europene, dr. Tatiana BULARGA, Prioritatea Strategică IV. Provocări societale, Universitatea de Stat „Alec Russo” din Bălți, perfectat în baza audierii raportului și a concluziilor experților delegați (Biroul Secției Științe Sociale, Economice, Umanistice și Arte a Academiei de Științe a Moldovei din 19 decembrie 2025)

I) Atingerea scopului, obiectivelor și rezultatelor declarate în propunerea de proiect în corelare cu cele obținute după implementarea proiectului:

Grupul de lucru al proiectului a realizat acțiunile planificate, care au vizat: analiza cadrului teoretic privind copiii cu particularități de dezvoltare (Copii deosebiți); actualizarea curricula pe discipline în cadrul programelor de formare profesională inițială și continuă din domeniul artistic, prin includerea unor module și unități de conținut destinate formării comportamentelor și atitudinilor adecvate în lucrul cu copiii cu nevoi speciale.

Totodată, în cadrul studiului a fost constatată o discrepanță metodologică. Deși au fost analizate planurile de învățământ din domeniul artistic, precum și conținuturile pedagogice și psihologice referitoare la instruirea și dezvoltarea copiilor cu particularități de dezvoltare din Republica Moldova, colectarea datelor statistice, necesare verificării ipotezei formulate conform căreia elevii cu diverse forme de dizabilitate manifestă performanțe în multiple domenii, cu accent deosebit pe domeniul artistic, a fost realizată în rândul elevilor din învățământul general din România (județele Iași și Neamț).

II) Diseminarea rezultatelor obținute (numărul de publicații):

Diseminarea rezultatelor cercetării a fost realizată prin prezentarea a patru rapoarte în cadrul unor conferințe internaționale, precum și prin organizarea unui seminar metodic desfășurat în România și în Republica Moldova. Deși în Raport se declară elaborarea și înaintarea spre publicare a patru articole științifice, în lista publicațiilor au fost identificate doar trei lucrări ale conducătorului de proiect, toate aflate în curs de editare. Celelalte trei persoane din echipa de proiect nu au publicații, cu toate că s-au implicat în analiza surselor bibliografice din bibliotecile instituțiilor academice din România și Republica Moldova.

Considerăm că activitatea de pregătire a tezei de doctor în științe ale educației, intitulată Dezvoltarea interesului pentru învățare prin interdisciplinaritate la elevii claselor primare, nu se încadrează în obiectivele de cercetare stabilite pentru anul 2025. Subliniem că autoarea tezei, Avram Alina Ionela, nu este membră a echipei de proiect.

III) Valoarea socio-economică a rezultatelor obținute (brevete de invenție, alte forme de proprietate intelectuală, materializarea rezultatelor, perspective de implementare etc):

Impactul socio-economic al rezultatelor obținute în cadrul demersului de cercetare se exprimă prin consolidarea formării cadrelor didactice pentru lucrul cu copiii cu cerințe educaționale speciale, identificarea și valorificarea potențialului acestora. Astfel, cercetarea contribuie la dezvoltarea competențelor profesionale ale personalului didactic în domeniul educației artistice, competențe esențiale pentru îmbunătățirea calității serviciilor educaționale destinate copiilor cu nevoi speciale.

IV) Colaborarea la nivel internațional și național:

Pentru atingerea obiectivelor cercetării, în cadrul proiectului au fost stabilite colaborări pentru realizarea studiului bibliografic cu bibliotecile unor instituții academice din România, precum Biblioteca Universitară „Carol I” din București și Biblioteca Centrală Universitară a Universității „Alexandru Ioan Cuza” din Iași. Totodată, prin colaborarea dintre Universitatea de Stat „Alec Russo” din Bălți, Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă” din Chișinău și Academia de Muzică, Teatru și Arte Plastice, a fost posibilă analiza planurilor de învățământ pentru ciclul I – licență și ciclul II – master din domeniul artistic, în vederea eficientizării formării profesionale a cadrelor didactice în lucrul cu copiii cu nevoi speciale.

Punctaj mediu acordat: 22

Concluzii, recomandări: Proiectul propus spre evaluare are o importanță în asigurarea incluziunii sociale a copiilor cu cerințe educaționale speciale, fiind necesar de adus anumite clarificări în conceptele aplicate (în titlul proiectului se indică copii speciali, în proiect ulterior se utilizează copii deosebiți). Valoarea proiectului ar spori dacă grupul de cercetare ar extinde baza de date statistice și pentru Republica Moldova, în condițiile în care implicațiile proiectului se referă în special la formarea noilor cadre didactice din domeniul artelor din țară.

Grupul de lucru al proiectului a implementat activitățile prevăzute, orientate spre analiza cadrului teoretico-metodologic privind copiii cu particularități de dezvoltare (copii deosebiți), precum și spre revizuirea și actualizarea curriculumului disciplinar din programele de formare profesională inițială și continuă din domeniul artistic. Acest proces a inclus integrarea unor module și unități de conținut specifice, menite să dezvolte competențe, comportamente și atitudini adecvate pentru lucrul educațional cu copiii cu nevoi speciale. Unele aspecte au fost prezentate la foruri științifice, urmând să fie publicate în reviste de specialitate.

Se propune calificativul general: BINE

Raport aprobat

Conducătorul
Secției Științe Sociale, Economice,
Umanistice și Arte a AȘM

mem. cor. Ion HADÂRCĂ

Secretar Științific al Secției Științe Sociale, Economice,
Umanistice și Arte a AȘM

dr. Natalia PROCOP